

GUTS Generacije koje koriste trening za socijalno uključivanje u 2020

Model učenja Europskog projekta GUTS

GUTS Generacije koje koriste trening za socijalno uključivanje u 2020

Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Prof. Daniela Grignoli, University of Molise
Margherita di Paolo, University of Molise
Prof. Dr. Tinie Kardol, Vrije Universiteit Brussel
Prof. Dr. Liesbeth De Donder, Vrije Universiteit Brussel
Dorien Brosens, Vrije Universiteit Brussel
Dr. Maurice de Greef, Vrije Universiteit Brussel Sanja Cesar
Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Sanja Cesar, CESI Center for Education, Counselling and Research
Anamarija Tkalcic, CESI Center for Education, Counselling and Research
Prof. Radu Constantinescu, University of Craiova
PhD Alina Vlăduț, University of Craiova
PhD Avram Sorin, University of Craiova
PhD Titela Vilceanu, University of Craiova
Suzy Mommaerts, CVO Antwerpen
Liesbeth Goossens, CVO Antwerpen
Ilze Buligina, Talakizglitibas biedriba
Prof. Biruta Sloka, University of Latvia
Petra Herre, Evangelisches Erwachsenenbildungswerk Nordrhein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Model učenja Europskog projekta GUTS

Projekt GUTS izravno je povezan s bivšim SMARTE projektom provedenim u okviru program - Grundtvig obrazovna partnerstva i slijedi "Model učenja za starije" projekta SMARTE:

"Model učenja za starije" predstavljen u okviru EU projekta SMARTE razlikuje se od drugih modela učenja posebno zbog činjenice da su ljudi s različitim biografijama i sposobnostima učenja okupio skupinu učenja, pri čemu svi učenici daju konkretne doprinose procesu učenja i rezultatima učenja. Metaforički govoreći, lišće pojedinaca "sa stabla znanja i iskustva" su pomiješani, a novi "šarena stabla" može rasti kao obogaćujući ishoda učenja za sve uključene učenike i učenice, koji zajedno razvijaju nove sposobnosti i vještine.

Naše društvo stari, zbog demografskih promjena. Danas, sve više ljudi živi samo, neki su već izgubili svoje partnere te se povuku iz aktivnog života u društvu. No, to ne mora biti tako. Pogotovo stariji ljudi mogu ostati aktivni nakon njihova odlaska u mirovinu i sudjelovati u društvenom životu, okrenuti se kulturi, te mogu doprinijeti na više načina, a ne postati beznačajni (kako se ponekad percipiraju u društvu). Nemaju samo stariji koristi od toga da ostanu aktivni i vitalni, jer mlađi također mogu naučiti iz iskustva i znanja starijih generacija. Osim toga, kapaciteti 60-godišnjaka za aktivnim djelovanjem su itekako veliki. Vrijeme kojim raspolažu, a često i želja za nastavak obrazovanja, učenje novih stvari, produbiti stara znanja te biti fizički i psihički sposoban za odlazak u mirovinu.

Kako bi ostvarili navedeno, pažnju treba posvetiti nekim posebnostima koje su izraženije kod starijih osoba, te se moraju uzeti u obzir više nego za druge ciljne skupine. Mi kombiniramo ove osobitosti u "vodećim načelima".

S tim vodećim načelima SMARTE projekt daje osnovne poruke. Vodeća načela su uporište za profesionalne aktivnosti u odgojno-obrazovnom radu sa starijim osobama, ali i za edukativne akcije i projekte.

Vodeća načela su:

1. Fokus na sudionike

- Kompetencije
- Interesi
- Heterogenost i raznolikost

2. Fokus na učenje kao društveni proces

- Svakodnevni život
- Sudjelovanje
- Učenje od drugoga

3. Fokus na okoliš

- Smanjenje barijera
- Jačanje resursa
- Neformalne postavke

Na temelju navedenih načela mogu se razviti nova područja učenja za starije osobe.

Projekt GUTS potvrđuje i učvršćuje ta načela, a dodaje i neke nove aspekte s obzirom na međugeneracijsku i ko - kreativnu perspektivu.

Model GUTS za učenje karakterizira

1. **Promicanje dijaloga među generacijama, razmjene i učenja i na taj način poticanja socijalne kohezije:**

- “Međugeneracijsko učenje (MU) opisuje način na koji ljudi svih dobi mogu učiti zajedno i jedni od drugih. MU je važan dio cijeloživotnog učenja u kojem generacije rade zajedno kako bi se stekli vještine, vrijednosti i znanje. Osim prijenosa znanja, MU potiče recipročne odnose učenja između različitih generacija i pomaže ljudima da razviju društveni kapital i socijalnu koheziju u našim starećim društvima. MU je jedan od načina rješavanja značajne demografske promjene koje se događa u cijeloj Europi te je mogući način povećanja međugeneracijske solidarnosti (MU).” ([Http://www.emil-network.eu/about/what-is-intergenerational-learning](http://www.emil-network.eu/about/what-is-intergenerational-learning))
- U svjetlu gore navedenog međugeneracijsko učenje izbjegava stereotipe i diskriminaciju osoba na temelju dobi i udaljavanja ili segregacije generacija, posebno mlađih i starijih ljudi.
- Međugeneracijsko učenje je osjetljivo na različita iskustva, očekivanja, stilove života, želje i nade različitih generacija.
- Međugeneracijsko učenje može se razvijati u različitim sredinama i “razinama”: tj susreti, prijenos znanja, međusobni odnosi učenja, poboljšavanje međugeneracijske solidarnosti kroz generacijski rad, razvoj socijalnog kapitala i kohezije.
- Područja učenja koja su se razvila mogu uključivati različite strategije za poticanje međugeneracijskog učenja. Ne samo razvijanjem seminara, mjera ili događanja za sudionike i sudionice različitih dobi, ali i razvijanjem strukturalne mogućnosti to jest razvoja novih javnih prostora gdje se mještani mogu upoznati i komunicirati jedni s drugima.

2. **Omogućavanje inovativnih pristupa**

- GUTS model jest inovativan u korištenju inovativnih pristupa, koncepata, formata događaja i metodologija. To ne isključuje mogućnost rada na postojećim aktivnostima! Međutim, inovativnost mora biti jasno vidljiva privlačenjem novih ciljnih skupina, razvojem novih mjera ili razvijanjem novih partnerstva s novim lokalnim akterima u kulturnom sektoru.

3. **Dizajn ko – kreativni procese**

- Ko - kreativnost / Ko - stvaranje znači: konkretni ciljevi, prioriteti i pojmovi su, kad god je to moguće, ostvareni u suradnji sa članovima i članicama izabrane ciljne skupine. Područja učenja koja su se razvila će biti nešto poput “prototipova” ili “modela” “ primjera za istraživanje budućeg rada”. Svi sudionici i sudionice koji su uključeni igrati će aktivnu ulogu. Procesi učenja, kao i ishodi učenja su rezultati ko-kreativnog procesa i zajedničkog rada.

4. **Promicanje inkluzije**

- Aktivnosti u ko-kreativnom prostoru učenja su organizirane međugeneracijski i interkulturalno, te će podržati društvenu participaciju.

5. **Orijentacija transdisciplinarnosti**

- Suradnja u zajedničkim kreativnim prostorima za učenje svodi se na iskustva i mreže uspostavljene za vrijeme djelovanja u prethodnim partnerstvima za učenje. GUTS ima za cilj daljnji razvoj iskustava s visokim budućim potencijalom. "Transdisciplinarnost" označava strategiju koja prelazi više granica, ne samo za prikupljanje različitih perspektiva nego za stvaranje novog holističkog pristupa i razvoja novih rješenja za složene probleme.

6. **Orijentacija zajednice**

- Provedba kreiranja politike za obrazovanje i osposobljavanje u konkretnoj lokalnoj ili regionalnoj razini. Područja učenja koja su se razvila će imati svoje mjesto u konkretnim društvenim okruženjima (gradova i općina, gradskih četvrti i naselja), te će se koristiti lokalno ili regionalno umrežavanje s puno različitih aktera i zainteresiranih strana. Projekti / Područja učenja predstavljaju primjere dobre prakse načine i oblika provođenja inovativnih učenja u lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i na kraju europskoj politici.

7. **Orijentacija na prevenciju**

- Model učenja je usredotočen na „salutogenetski“ život (tj. kako ostati zdrav, nositi se s neobičnim situacijama te na taj način ojačati) i izgradnju društvenih mreža u okruženju ciljnih skupina.

8. **Kulturni pristupi**

- Tijekom procesa učenja biti će uspostavljena uspješna i održiva suradnja s kulturnim organizacijama i protagonistima (umjetnici, ali i udruge, muzeji, knjižnice, kazališta, glazbene i umjetničke škole, zborovi ili bendovi i tako dalje) na području kasnijeg učenja. Područja učenja koja ćemo razvijati koristit će različite načine umjetničkog izražavanja i pristupa. Na taj način će se razvijati veza između umjetnika, rada, obrazovanja i cijeloživotnog učenja, društvenog i političkog rada.

DA	Dette projekt er finansieret med støtte fra Europa-Kommissionen. Denne publikation (meddelelse) forpligter kun forfatteren, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for brug af oplysningerne heri.
DE	Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung (Mitteilung) trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.
EN	This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
ES	El presente proyecto ha sido financiado con el apoyo de la Comisión Europea. Esta publicación (comunicación) es responsabilidad exclusiva de su autor. La Comisión no es responsable del uso que pueda hacerse de la información aquí difundida.
ET	Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.
FI	Hanke on rahoitettu Euroopan komission tuella. Tästä julkaisusta (tiedotteesta) vastaa ainoastaan sen laatija, eikä komissio ole vastuussa siihen sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.
FR	Ce projet a été financé avec le soutien de la Commission européenne. Cette publication (communication) n'engage que son auteur et la Commission n'est pas responsable de l'usage qui pourrait être fait des informations qui y sont contenues.
HU	Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármintemű felhasználásért.
IT	Il presente progetto è finanziato con il sostegno della Commissione europea. L'autore è il solo responsabile di questa pubblicazione (comunicazione) e la Commissione declina ogni responsabilità sull'uso che potrà essere fatto delle informazioni in essa contenute.
LT	Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys [pranešimas] atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.
LV	Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija [paziņojums] atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.
HR	Ovaj projekt financira Europska komisija. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autorica i ni na koji način ne može se smatrati da odražava gledišta Europske komisije.
MT	Dan il-proġett ġie finanzjat bl-ġħajnuna tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-publikazzjoni tirrifletti (Dan il-komunikat ġirrifletti) l-opinjoniġiet ta' lawtur biss, u l-Kummissjoni ma tistax tinżamm responsabbli għal kull tip ta' użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha (fi h).
NL	Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie (mededeling) ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.
PL	Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Generations using training for social inclusion in 2020 (GUTS):

Learning Model of the European project GUTS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

